

Nr 167.

Av herr **Westman m. fl.**, om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

I och med införandet av deklarationsskyldighet för skattskyldige måste principiellt taxeringsmyndigheternas förut fria och diskretionära prövningsrätt upphöra eller i allt fall väsentligt begränsas. Naturligtvis kunde dock principen ej omedelbart genomföras, utan förutsattes för dess förverkligande, att de skattskyldiges deklarationer genom fortsatt vana vid dessas uppgörande blivit allt mera objektivt tillförlitliga, så att oavsiktliga felaktigheter, som i begynnelsen varit oundvikliga, efter hand allmänt försvunnit. I viss mån kan detta numera anses vara förhållandet, även om man måste medgiva, att den allt frodigare utvecklade skattetekniken och därav föranledda ytterst invecklade bestämmelser rörande deklaration och taxering, icke obetydligt både försvårat och fördröjt utvecklingen.

Om man emellertid numera i stort sett — och med erkännande att undantag fortfarande kunna finnas i större eller mindre utsträckning, olika i olika orter — kan anse, att deklarationsvanan hos de skattskyldige gjort deklarationerna i regel även objektivt riktiga, synes det vara skäl att på allvar söka förverkliga den ovan antydda principen om begränsning av taxeringsmyndigheternas diskretionära frihet vid taxeringen. Redan nu gäller, att skattskyldig, vars deklaration icke lägges oförändrad till grund för taxeringsnämnds beslut angående hans taxering, skall därom så fort ske kan genom nämndens ordförande i viss ordning underrättas.

Likaså skall beslut av prövningsnämnd, som innebär ändring av deklaration, meddelas den skattskyldige. Härigenom beredes den skattskyldige tillfälle att anföra besvär hos prövningsnämnden resp. kammarrätten. Däremot får skattskyldig icke del av de anmärkningar, som av kronans ombud möjligen göras och som särskilt äro av betydelse för

prövningsnämndens arbete. Ej heller finnas för närvarande några lagstadgade regler rörande bevisning och bevisskyldighet vid yrkande om avvikelse från deklaration.

Måhända är tiden ännu icke mogen för införande i författningen av dylika regler, vad taxeringsnämnderna angår. Möjligheten av bristfälliga och omedvetet felaktiga deklarationer är ännu så pass allmän, att det torde böra lämnas taxeringsnämnderna, som genom sin lokala karaktär måste anses äga nödiga förutsättningar att riktigt bedöma frågor härom, samma frihet som hittills att följa eller frånvika en deklaration med rätt för deklaranter att klaga hos prövningsnämnden och därvid förebringa nödig bevisning.

Vad åter prövningsnämnden angår, ställer sig saken delvis annorlunda. Dels har denna ej samma lokala karaktär som taxeringsnämnden, dels föreligger för den redan taxeringsnämndens på prövning grundade beslut. Vad den har att i sin tur pröva är dels besvärsmål dels anmärkningsmål, de senare beroende av anmärkningar, som av kronans ombud kunnat framställas mot deklarationer eller taxeringslängder. Erfarenheten visar, att kronans ombud understundom framställa anmärkningar i stor utsträckning och under hävdande av synpunkter, som kunna vara rätt betänkliga, ej minst genom sin tvetydighet, såsom t. ex. när det påstås, att viss skattskyldig bort hava större inkomst än som antagits, vilket kan innebära ej blott att han med fäst avseende å kända förhållanden måst hava en sådan, utan också att han, vid jämförelse med andra, bort kunna avvinna sin jord eller rörelse mera än som uppgivits. Att yrkanden om höjd taxering av dylika grunder borde för bifall förutsätta full och bindande bevisning, när de föreläggas prövningsnämnden, synes vara ett rimligt krav. Men även om man skulle anse sig icke böra för närvarande gå så långt, torde åtminstone ett allmänt stadgande om bevisskyldigheten vara på sin plats, och därjämte kunna fordras, att den skattskyldige, före prövningsnämndens avgörande i saken, erhåller del av gjorda ändringsyrkanden och deras grunder för att såmedels sättas i tillfälle att vederlägga påståendena. Det är sant, att möjlighet finnes för honom att, efter prövningsnämndens beslut, klaga över detta hos kammarrätten. Men för de skattskyldige, enkannerligen på landsbygden, är denna utväg både kostsam och besvärlig, helst skatten i allt fall måste trots besvären erläggas, och många, för att icke säga flertalet, torde föredraga att tuga och lida, fast de kända orätten kanske därför än skarpare. Att härigenom både deklaraationsallvaret och skattevilligheten sakta men säkert undergrävas, lär ligga i öppen dag. Å andra

sidan skulle ett stadgande av angivna innebörd visserligen i någon mån öka kronoombudets och prövningsnämndens arbete, men samtidigt sannolikt minska kammarrättens, i det att besvär hos denna troligen bleve rena undantagsfall. Därjämte skulle i stadgandet ligga en kraftig uppfordran till vederbörande kronoombud att endast i sådana fall framställa yrkanden, enär en felaktighet av verklig betydelse kunde anses otvivelaktig. Givetvis kunde delgivningsskyldighet ej heller behöva ägas rum, när anmärkningen vore blott teknisk och ej avsåge deklarationens innehåll eller slutresultat.

Med hänsyn till vad nu anförts, synes en sådan ändring av K. F. 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter m. m. vara av behovet påkallad, varigenom *dels* i § 23 och i § 44 eller å annat lämpligt ställe infördes föreskrifter därom, att anmärkningar, som av kronans ombud hos prövningsnämnd framställas mot taxering eller deklaration av viss skattskyldig, skola på enahanda sätt som taxeringsnämnds beslut om avvikelser från hans deklaration delgivas den skattskyldige inom viss tid före prövningsnämnds sammanträde, *dels ock* t. ex. i § 43 infördes en bestämmelse därom, att prövningsnämnd icke äger att ändra taxeringsnämnds beslut, där ej för gjort ändringsyrkande tillräcklig bevisning förebragts. Möjligen erfordras i sammanhang härmed vissa ändringar även i andra paragrafer av samma 1910 års förordning, och torde i sådant fall dessa lätt kunna av vederbörligt utskott påvisas, liksom nödiga texter av utskottet utformas.

I anslutning härtill hemställas,

att riksdagen ville besluta ovan angivna ändringar i K. F. 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering samt

att vederbörande utskott måtte utarbета erforderliga författningstexter.

Stockholm den 21 januari 1923.

K. A. Westman.
Brobygård.

Hugo Karlström.
Lummelunda.

Gerh. Strindlund.

Gustav Johanson.
Hallagården.

K. A. Ryberg.

Th. Gardell.

A. J. Johansson.
Bro.

